

פרשת שבוע עפ"י השפת אמת

א. (ויקרא י"ט, כ"ג, כ"ד) תל"א

פרשת קדושים
[תל"א המערך]

4 ברש"י

מקום שהיו ישראל מקולקל ביותר. להראות כי בכל מקום שיש הסתר יותר יש שם נקודה קדושה טמונה כי זה המכוון להסיר ההסתר:

5 במדרש

10 כי כתיב¹⁴ נתן לנו תורת אמת וחי עולם נטע. והם תורה שבכתב תורת אמת. ושבעל פה נטע בתוכינו¹⁵ להביא חיות פנימיות לתוך ההעלם על ידי היגיעה כמו שכתוב (שם ה, יט) רדיה ירוך בו. שמוצא תמיד טעמים בתורה בו. וזה שכתוב (שם ג, יח) למחזיקים בו. אף שעוסק בעולם הזה מכל מקום יהיה רצונו קבוע ונטוע בתורה. ועוד במדרש¹⁶ אחרי זה תלכו (הרי"ם ג, ה) וכי אפשר בו אלא מה הקב"ה עסק במטע תחלה בו אף אתה בו. והוא על פי מה שכתבו ז"ל¹⁷ הדבק במדותיו בו. כי ה' יתברך אין סוף ואין תכלית. אך יש בכל נברא ונאצל אור חיותו יתברך בגבול ומדה ובוהו יכולין להתדבק גם על ידי אמצעות עשיה ממש שיש גם בהם בחינת מדה מאורו יתברך שגנוז במעשה בראשית. וזה שנאמר שהקב"ה ברא עולמו על זה המכוון להמשיך מעולמות עליונים לתוך הטבע והבריאה וכן יעשה האדם ועל ידי זה יתדבק בחיות ה' יתברך שגנוז במעשה בראשית. והווי בחינת ארץ ישראל. כי תבאו ונטעתם:

6 י"ד ביד סימן פתח אחרי ה' אלקים תלכו. וכי אפשר לכשר דם להלך אור הקב"ה אותו שכתוב בו 'ביום דרכך ושבילך במים רבים' ואתה אומר אחרי ה' תלכו... אלא מתחלת ברייתו של עולם לא נתעסק הקב"ה אלא במטע תחלה הדיד יוסע ה' אלקים גן בעדן. אף אתם כשנבנסין לארץ לא תתעסקו אלא במטע תחלה הדיד 'כי תבאו אל הארץ' (ויקרא כה, א).

12 [תרמ"א]

פירש רש"י הווי זהירין מן העריות ועבירה. ורמב"ן ז"ל כתב לקדש במותר לו. ולפי עניות דעתי יפה כיון רש"י ז"ל כי בוודאי מצות קדושים תהיו הוא מדברים שאין להם שיעור. וכפי הפרישה כך זוכין לקדושה ואין לדבר סוף. לכן כתיב (ויקרא י"ט, א) תהיו כי לעולם צריך האדם להתקדש קדושה על קדושה. והרמז לדבר בפסוק (שמות י"ט) וקדשתם היום ומחר. כלומר שאין סוף לומר כבר קדוש אני. והראיה כי הלא אותו הדור היו באמת כל העדה כולם קדושים ונאמר להם (ויקרא י"ט, א) קדושים תהיו. וזה שרמז המדרש³ יכול כמוני בו היינו שכיון שהפסוק אומר שאין סוף להקדושה כנ"ל עד שנותן גבול קדושתו למעלה מקדושתכם ממילא מובן איך אין סוף לקדושה זו שיכולין בני ישראל להתקדש בעולם הזה יותר מהשרפים כנ"ל. אכן ודאי התחלת הקדושה הוא להיות פרושין מעריות ועבירה או מתחילין לכנוס בגדר הקדושה שזה החיוב של הקדושה לכל איש ישראל. ואז יש לו להרבות תוספות קדושה כנ"ל. כענין תלמוד תורה וכדומה שאין לו שיעור⁴ כנ"ל:

קדושים תהיו (ויקרא י"ט, א). במדרש¹ זוהר הקדוש² כי הוא הבטחה גם כן כי איך יוכל בשר ודם להתקדש בקדושת ה' יתברך. אך כי קדוש אני ה' אלקים (שם). פירוש אחר שהוציאנו ה' יתברך ממצרים שהיינו משועבדים להם. והבדילנו מהאומות שהחיות והכח שיש בתוך כל איש ישראל הוא מה' יתברך וזה שכתוב (שמות כ, ג) רבים ה' א' אנכי ה' אלקיך בו¹⁰ מיוחד מלכל האומות³. אף שבה כל הנבראים ממנו יתברך. אבל בדרך הסתר וצימצומים. אבל חיות כל איש ישראל היא חלק אלקי ממעלה. וממילא בכחיה להתקדש גם בעולם הזה. כי ה' יתברך מחיה הכל אף כי הוא קדוש ונבדל מכל. וזה שכתוב (ויקרא י"ט, א) כי קדוש אני ה' ועל ידי זה יכולין להכין כי בכח האדם להתקדש בכל מעשיו אף שהם תוך הטבע. וזה שאמרו במדרש⁴ ואתה מרום לעולם ה' (תהלים צב, ט) לעולם ידך בעליונה. הפירוש כי חיות הכל מה' יתברך רק הטבע נמשך מדרגה אחר מדרגה עד שנתכסה בחינת הפנימיות. אבל לעולם ידך בעליונה שהוא כח החיות מה' יתברך שיש תוך ההעלם. ועל ידי זה יכולין להתבטל לנקודה הפנימיות בכל מעשה להיות נבדל מחומר המעשה להתדבק בפנימיות כל דבר. וזה שכתוב קדושים תהיו. וברש"י⁵ שנאמרה בהקדל בו. דעיקר הקדושה על ידי שמכניס אדם עצמו בכלל

ישראל כי הקדושה שורה בכלל ישראל שהיא כנסת ישראל הכנסייה והתאספות כל החיות לה' יתברך. ועל ידי הביטול להכלל יכולין להתקדש. וגם בשבת כתיב (בראשית ב, א) ויקדש בו' גם כן כנ"ל (שבקדש) נשבשבת קדוש נתברר ונתגלה חיות הפנימיות שבכל דבר. ממילא יכולין להתקדש בנקל. וברכתו מכל הימים⁶ פירוש שבת הוא השפעת החיים לכל הימים. וקדשתו מכל הזמנים¹⁰ ששבת מקושר בחיות שלמעלה מהטבע ועל ידי זה על ידי שבת יכולין להמשיך קדושה בהזמן והטבע עצמו. וקדושת שבת גם כן על ידי דאחיות ברוא דאחד בו⁷. וכן על ידי כל המצות שהם נגד רמ"ח אברים⁸ דכתיב⁹ אשר קדשנו במצותיו שעל ידי מעשה המצוה שיש בה אור מצויי ה' בתוך המעשה. על ידי זה יכולין לברר הקדושה גם במעשה ממש. ובכל מעשה נמצא רצון ה' יתברך כי בלי זה לא היה לו קיום. וכן כתיב (ויקרא י"ח, ה) אשר יעשה בו' האדם וחי בהם. פירוש שחיות כל מעשיו יהיה על ידי המצות שהוא רצון ה' המחיה כל המעשים כנ"ל:

4 י"ד ברכה בשם ר' לוי אמר הדיד 'אתה מרום לעולם ה' לעולם ידך בעליונה נחוג שבעולם מלך בשר ודם יושב בדין בנפן שהוא נותן דימיוס כל העם מקלסין אותו וכמון שהוא נותן ספיקלא אין כל בריה מקלסת אותו מפני שהם יודעין שיש שטף בדין אבל הקב"ה אינו כן אלא כן במדת הטוב כן במדת פורענות 'אתה מרום לעולם ה' לעולם ידך בעליונה' (ויקרא כה, א).

7 [תרל"ב]

במדרש¹ ואתה מרום (תהלים צב, ט) רוממות אתה בו' בעולם בו'. כי מה שבחר הקב"ה לתת קדושה יתירה לבני ישראל וכן לכהנים בו'. הוא מצד כי הקדושה נמצא מהקב"ה שהוא קודש וכפי דביקות הנבראים בו' כן חל עליהם הקדושה. ולכן כיון שבני ישראל קרובים אליו יתברך לכן נמצא בהם הקדושה. וזהו שכתוב (ויקרא י"ט, א) קדושים תהיו כי קדוש בו' וכיון שאתם עם קרובי תוכלו להתקדש ביותר. וזהו שכתוב¹⁰ רוממות אתה בו' שכל התרוממות קצת הברואים על קצתם הוא כפי התדבקותם בך. כי אתה מרום בלבד כאמור:

9 קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם ועוד אנו למדין מפרעה הרשע שנאמר ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה יכול כמוני ת"ל אני פרעה גדולתי למעלה מגדולתך (ויקרא כה, ט).

11 [תרמ"א]

וכל אלה הדברים בפסוק (ויקרא י"ט, א) קדושים תהיו ואהבת לרעך כמוך (שם יח) ויראת מאלהיך (שם יז) הם גם כן הבטחות כי על ידי שמירת אלה המצוות יזכו לאלה המדרגות. כאשר חכמים הגידו² כי ואהבת לרעך כלל גדול בתורה אם כן קשה מאוד לקיימה רק באמצעות מצות הקודמות לא תלך רכיל. לא תשנא. הוכח³. וזכין אחר כך לואהבת כנ"ל:

7 [תרל"ב]

במדרש¹ ישלח עורך מקודש בו' ומציון בו' (תהלים כ, א) מקדוש מעשים וציון מעשים בו'. כי איך יוכל בשר ודם להתקדש. רק להיות הרצון והשתוקקות לזה. וכן בכל מעשה להראות ולרמוז להפנימיות. וכן כל מצוה היא רק ציון ורמז כמו שכתוב (ירמיה לא, א) הציבי לך ציונים². ועל ידי זה יכול לבא לקדושה. מקודש. התורה. וציון הם מצות. כי המצות כלולין בתורה. ובכל מצוה אף שהוא במעשה גשמיות בחינת ציון כנ"ל. מכל מקום הציורי הוא מהקב"ה בתורה. ולכך על ידי ציון המצוה יכול להתדבק בהקדושה שבה והיא התורה. ומצות הם באמת עצות³ איך להמשיך קדושתו יתברך לכל המעשים כנ"ל. וכן בשבת קודש כתיב (בראשית ב, א) ויקדש בו' שממשיך קדושה לכל מעשה בראשית. ודרך רמז עורך מקודש הוא קידוש ומציון יסעך (תהלים כ, א) סעודת שבת והבן:

10 [תרס"א]

במדרש⁵ לעליונים קדושה אחת ולבני ישראל ב' קדושות. יש לפרש על קדושת התורה והמצות כי המצות נותנין קדושה לאדם כמו שאומרים⁶ אשר קדשנו במצותיו. וזו הקדושה גם למלאכים שהם משרתיו עושי רצונו. אבל קדושת התורה ניתנה לתחתונים ולא לעליונים: